

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/12/2017
Identifikačné číslo spisu: 5914206808
Dátum vydania rozhodnutia: 30.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5914206808.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ R. X., bývajúceho v K., 2/ D. X., bývajúcej v K., obaja zastúpení JUDr. Imrichom Hrončekom, advokátom, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, ul. 1. mája 40, proti žalovanému R. X., bývajúcemu v K., zastúpenému Mgr. Ivetou Žerebákovou, advokátkou, so sídlom v Ružomberku, Nám. A. Hlinku 54, o odstránenie oplotenia a stromov a o zaplatenie náhrady vo výške 478 eur, vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 3 C 130/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. apríla 2016 sp. zn. 5 Co 115/2016, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29. apríla 2016 sp. zn. 5 Co 115/2016 a uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. októbra 2016 sp. zn. 5 Co 278/2016 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 29. apríla 2016 sp. zn. 5 Co 115/2016 potvrdil rozsudok Okresného súdu Ružomberok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 27. januára 2016 č. k. 3 C 130/2014-196, ktorým a/ uložil žalovanému povinnosť na svoje náklady odstrániť oplotenie v dĺžke 34,40 metrov na hranici pozemkov parcela č. CKN 33/2 orná pôda o výmere 172 m² a parcela č. CKN 22/2 orná pôda o výmere 1998 m² a oplotenie v dĺžke 6 metrov na hranici pozemkov parcela č. CKN 33/2 orná pôda o výmere 172 m² a parcela č. CKN 24/11 orná pôda o výmere 314 m², všetky pozemky nachádzajúce sa v katastrálnom území K. zapísané na liste vlastníctva č. X pre obec a katastrálne územie K., na Okresnom úrade I., odbor katastrálny, do 30 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku; b/ uložil žalovanému povinnosť odstrániť na svoje náklady stromy z pozemku parcela č. CKN 33/2 orná pôda o výmere 172 m² v katastrálnom území K., zapísané na liste vlastníctva č. X pre obec a katastrálne územie K. na Okresnom úrade I., odbor katastrálny, a to: 13 ks okrasných stromov - tuje a 1 ks ovocný strom, do 30 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku; c/ žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 478 eur do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku. V súvislosti s trovami konania odvolací súd uviedol, že o nich rozhodne okresný súd. Potvrdzujúci rozsudok odvolací súd po právnej stránke odôvodnil aplikáciou § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) 30. júna 2016 dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňoval § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že

návrh žalobcov 1/ a 2/ zamieta v celom rozsahu, alebo alternatívne aby dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil ďalšie konanie.

3. Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli potvrdiť rozsudok odvolacieho súdu ako vecne správny a súčasne žiadali, aby dovolací súd zaviazal žalovaného uhradiť trovy dovolacieho konania.

4. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia veta prvá, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, pričom nejde o rozsudok, ktorý by mal znaky uvedené v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. Keďže prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. nevyplýva, je zjavné, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnej veci a podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

9. Na vady konania, ktoré boli uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

10. Dovolateľ v dovolaní namieta, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dôvodnosť argumentoval s poukazom na § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p.

11. O vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, keď sa účastníkovi odníme možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok.

12. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

13. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozri aj rozsudok ESĽP vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27). V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa

vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

14. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdu a účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013).

15. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalovaného (viď č. I. 211 a nasl. spisu) sa písomne vyjadrili žalobcovia 1/ a 2/ podaním doručeným súdu prvej inštancie 23. februára 2016 (č. I. 245-246 spisu), žalovaný ale nemal možnosť sa o ňom dozvedieť a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd mu toto vyjadrenie žalobcov 1/ a 2/ nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalovanému došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru a tým k odňatiu ich možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

16. Vzhľadom na uvedenú vadu konania majúcu za následok, že žalovanému bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj uznesenie odvolacieho súdu [(závislý výrok - výrok o nároku na náhradu trov konania) § 439 písm. a/ CSP] a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

17. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne dovolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.